

РОЗДІЛ 2. «СОЦІОЛОГІЧНІ СТУДІЇ»

2.1. Прикладні аспекти науки управління суспільством

Вонберг Т.В.

t.vonberg@ukr.net

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління персоналом
та економіки праці

ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м.Київ, Україна

Васьківська Наталія Олегівна

студентка

ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
м.Київ, Україна

ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

Україна є відносно молодого державою, яка обрала європейський шлях розвитку та робить лише перші кроки у напрямку економічної стабільності, соціальної справедливості тощо. Через брак досвіду, відношення до соціальної відповідальності, як до важливого фактора демократичного суспільства, як до обов'язкового елементу формування повноцінної європейської держави, склалося доволі неоднозначне. З одного боку, соціальна відповідальність як явище в країні, звичайно, існує, а з іншого, інститут соціальної відповідальності в Україні має переважно неформальний характер, оскільки відсутня повноцінна законодавча база. Вітчизняна система регулювання даного процесу не відповідає ні міжнародній практиці, ні реальним запитам соціально-економічної політики як держави, так і підприємницького сектора. Цілком логічним є використання міжнародних стандартів соціальної відповідальності, що узагальнюють досвід розвинених країн, оцінюють стан компаній в світі, але, разом із тим, необхідно робити поправку на

низьку конкурентоспроможність української економіки та уникати занадто жорстких вимог до бізнесу.

Як справедливо зазначає С.Король, «нормативні документи в сфері соціальної відповідальності бізнесу не створюють цілісну систему. Одним із завдань формування внутрішньої політики у сфері соціальної відповідальності бізнесу, яка повинна бути відображена в корпоративному кодексі, є набір пріоритетів, впорядкування і організація сукупності принципів і правил соціально відповідальної діяльності на основі зв'язків з усіма зацікавленими особами» [1].

Але, в будь-якому випадку, більшість як міжнародних, так і українських компаній, займаючи свою певну частку на ринку, намагаються здійснити певні кроки у напрямку соціальної відповідальності. І причин цим діям багато, починаючи від усвідомлення керівництвом компаній значимості процесу, закінчуючи необхідністю цих дій, адже від соціально відповідальної поведінки деяких компаній залежить доля цілих моно-міст та населених пунктів. Звичайно, під час реалізації стратегії соціально відповідального спрямування компанії зіштовхуються із численними негараздами та перешкодами. Узагальнимо найбільш значимі з них.

По-перше, в нашій державі відбулася поляризація соціальної структури, що слугує негативним чинником для становлення соціальної відповідальності в суспільстві. Як наслідок, маємо величезну прірву між багатими та бідними. І коли другим вдається вибитись в коло перших, вони не намагаються зробити щось краще. Практично повна відсутність середнього класу викликає певну конфронтацію та незадоволення в суспільстві. На наш погляд, це і є найбільша перешкода для того, щоб не просто в Україні зробити щось нормальне, а досягти адекватного рівня управління, соціального і морального розвитку, розуміння відповідальності за все скоєне тощо.

По-друге, незважаючи на численні спроби побороти тіньову зайнятість, тіньова економіка ще й досі є складовою наших реалій. В «тіньових» компаніях, зазвичай, не дотримуються норм чинного трудового законодавства, не зважають на охорону праці та соціальні гарантії, не сплачуються податки, не реєструються трудові угоди тощо. Разом із тим, в таких організаціях працівники змушені

вимолювати чесно зароблений заробіток, оскільки прав по суті ніяких вони не мають, оскільки незареєстровані. Не варто наголошувати, що такий стан речей просто унеможлиблює розвиток соціальної відповідальності як на рівні певного підприємства, так і країни в цілому.

По-третє, окремою перешкодою на шляху становлення соціально відповідального суспільства вважаємо корупційну складову, котра протирічить всім принципам соціально відповідального розвитку країни. Щоправда, варто відмітити, що з кожним роком ситуація в цій царині змінюється на краще. На законодавчому рівні розроблені та впроваджені дієві заходи, які вже показали перші результати.

По-четверте, пасивна політика самої держави, що має виступати гарантом дотримання прав, прикладом соціально відповідальної позиції, на практиці доводить зовсім протилежне, що підриває її авторитет, вносить обурення в маси, налаштовує на супротив.

Нарешті, всім відомий вислів «моя хата з краю», що дуже точно характеризує нормативно - ціннісні віяння в суспільстві виступає суттєвою перешкодою та унеможлиблює взагалі формування соціально відповідального суспільства. Тобто, щодо останнього, потрібно змінювати свідомість та відношення до оточуючих, формувати новий менталітет.

На жаль, те, що Україна суттєво відстає від своїх європейських сусідів морально та культурно, дуже помітно, проте означене не є постійною перешкодою, й наша держава може досягти не меншого, ніж наші європейські друзі, за умов наявності бажання змін, згуртованості, адекватного апарату управління, реальної, а не паперової, боротьби з тіньовою економікою, корупцією тощо.

Так, сьогодні ми можемо спробувати щось змінити, але ці спроби мають бути масовими, стосуватися кожного, а починати завжди потрібно з себе.

Використана література

1. Король С. Я. Нормативные документы по социальной ответственности бизнеса / С. Я. Король // Экономика Украины. – 2013. – № 9 (614). – С. 85 – 96.